

INFORMES ESTADÍSTICS

Dades bàsiques del món laboral a Barcelona. 2011

1. Indicadors del mercat de treball

2. Enquesta de Població Activa. 2007-2011

3. Afiliats al sistema de la Seguretat Social. 2007-2011

4. Centres de cotització i treballadors. 2008-2011

5. Atur registrat. 2007-2011

6. Contractació laboral. 2007-2011

7. Enquesta trimestral de Cost laboral. 2007-2011

8. Percepcions econòmiques. 2006-2010

9. Relacions laborals. 2007-2011

10. Protecció social. 2006-2010

**11. Perfil dels treballadors afiliats a la
Seguretat Social a Barcelona. 2010**

12. Enquesta de Qualitat de Vida en el treball. 2007-2010

13. Població estrangera i mercat de treball. 2011

Notes explicatives

NOTES EXPLICATIVES

Enquesta de Població Activa. EPA

A partir del primer trimestre de l'any 2005, l'INE ha modificat la metodologia de la Enquesta de Població Activa (EPA) per diverses causes: la necessitat d'adequar-se a la nova realitat demogràfica i laboral del país, deguda especialment a l'augment del nombre d'estrangers residents; la incorporació de la nova normativa europea seguint les normes de la Oficina Estadística de la Unió Europea (EUROSTAT) i, per la introducció de millores en el mètode de recollida. Les novetats es poden classificar en tres grups:

- 1) Actualització de la base de població utilitzada: revisió de les xifres de població, noves projeccions de població així com noves formes de càlcul dels factors d'elevació.
- 2) Nova normativa d'EUROSTAT: introducció de noves variables, sistema de submostres.
- 3) Modernització del mètode de recollida de la informació: canvis en el qüestionari, entrevistes realitzades amb el mètode CATI (computer assisted telephone interview).

Finalment, com és habitual al disposar dels resultats definitius d'un cens de població –en aquest cas del Cens 2001–, s'actualitza el disseny de la mostra de l'enquesta.

Les dades de 2005 poden ser comparades amb les de l'any 2001-2004, atès que l'INE ha calculat de nou les dades d'aquest període d'acord amb la nova metodologia.

L'Enquesta de Població Activa (EPA), és una enquesta continua -de periodicitat trimestral- realitzada per l'INE, que té per objecte el coneixement de la situació laboral de la població: actius, ocupats, aturats, inactius. L'EPA es realitza a tot el territori de l'Estat, i es dirigeix a la població resident en habitatges familiars. Atès el gran nombre d'entrevistes -els residents d'aproximadament 65.000 habitatges familiars que abasten a prop de 200.000 persones-, l'enquesta és representativa no només pel conjunt de l'Estat, sinó també en els àmbits de Comunitats Autònomes i Províncies. A nivell de ciutat, l'INE considera que, pel volum d'enquestes realitzades, també es representa per a les ciutats de Madrid, Barcelona i València.

Habitualment, l'INE realitzava l'explotació i difusió de les dades pels àmbits estatal, autonòmic i provincial. Des del 1994, i a través de comanda, també ho fa per l'àmbit de ciutat.

Definicions

Actius: Conjunt de persones de 16 i més anys que subministren mà d'obra per a la producció de béns i serveis econòmics o que estan disponibles i en condicions d'incorporar-se a la producció. Es subdivideixen en ocupats i aturats.

Ocupats: Són les persones de 16 i més anys que durant la setmana de referència, han estat treballant -al menys durant una hora- per compte aliè (assalariats) o han exercit una activitat per compte propi.

Aturats: Es consideren aturades, les persones de 16 o més anys que durant la setmana de referència han estat sense treball, estan disponibles per treballar i estan cercant activament treball en les darreres quatre setmanes. Segons el Reglament CE 1897/2000, l'aturat ha d'estar en contacte amb una oficina pública d'ocupació amb l'objectiu de trobar treball.

Taxa d'activitat: És el quocient, expressat en percentatge, entre la població activa i la població de 16 i més anys.

Taxa específica d'activitat: És el quocient, expressat en percentatge, entre la població activa de 16 a 64 anys i la població de 16 a 64 anys.

Taxa d'ocupació: És el quocient, expressat en percentatge, entre la població ocupada i la població de 16 i més anys.

Taxa específica d'ocupació: És el quocient, expressat en percentatge, entre la població ocupada de 16 a 64 anys i la població de 16 a 64 anys.

Taxa d'atur: És el quocient, expressat en percentatge, entre la població aturada i la població activa.

Taxa específica d'atur: És el quocient, expressat en percentatge, entre la població aturada i la població activa de 16 a 64 anys.

Treballadors afiliats INSS

La informació que s'ofereix en aquest apartat fa referència als treballadors afiliats al Règim General de la Seguretat Social en situació d'alta laboral i situacions assimilades a l'alta. També s'ofereix informació sobre l'evolució del nombre de centres de cotització per sectors econòmics.

La informació procedeix de l'explotació estadística, realitzada per l'INSS, del fitxer d'afiliació dels treballadors als diferents règims de la Seguretat Social, la gestió del qual correspon a la Tresoreria General de la Seguretat Social. Les dades han estat facilitades pel Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya.

Els treballadors afiliats figuren agrupats en un compte de cotització a la Seguretat Social. Aquest compte agrupa al col·lectiu de treballadors que pertanyen a una mateixa empresa, i que desenvolupen la seva activitat en una mateixa província.

En aquest sentit, la xifra d'afiliats als centres de cotització situats a la ciutat de Barcelona, no permet conèixer ni la situació laboral dels residents a Barcelona -hi poden haver treballadors que resideixen en altres municipis-, ni els llocs de treball efectivament localitzats a la ciutat -hi poden haver treballadors que pertanyen a una mateixa empresa que treballen en altres municipis de la província de Barcelona i treballadors de la ciutat adscrits al centre de cotització de la seva empresa domiciliat a un altre municipi de la província-.

Definicions

Treballadors Afiliats: Treballadors afiliats al règim general de la Seguretat Social en situació d'alta laboral i situacions assimilades a l'alta com incapacitat temporal, suspensió per regulació d'ocupació, desocupació parcial, etc. No s'inclou els treballadors en situació de desocupació, treballadors amb convenis especials, treballadors d'empreses acollides a plans de reconversió i treballadors que reben ajuts en concepte de jubilació anticipada o altres situacions sense efecte en cotitzacions.

Autònoms

La informació que s'ofereix en aquest apartat fa referència als treballadors afiliats al Règim Especial de Treballadors Autònoms.

La informació procedeix de l'explotació estadística, realitzada per l'INSS, del fitxer d'afiliació dels treballadors als diferents règims de la Seguretat Social, la gestió del qual correspon a la Tresoreria General de la Seguretat Social. Les dades han estat facilitades pel Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya.

Definicions

Treballadors Autònoms: Són aquells treballadors majors de 18 anys que, de forma habitual, personal i directa, realitzen una activitat econòmica amb caràcter lucratiu, sense estar subjectes a cap contracte de treball. També tenen la consideració d'autònoms, entre d'altres, els escriptors de llibres, els treballadors autònoms estrangers, els treballadors autònoms agrícoles titulars d'explotacions agràries, així com els professionals que exerceixen una activitat per compte pròpia i no estiguin adscrits a la Mutualitat de Previsió Social. Estan exclosos d'aquest Règim Especial els treballadors per compte propi o autònoms que realitzin una activitat que suposi la seva inclusió en altres règims de la Seguretat Social.

Atur registrat

A partir del mes de maig de l'any 2005, s'ha modificat la metodologia de l'Estadística mensual d'ocupació. L'entrada en vigor del SISPE – Sistema de Información de los Servicios Públicos de Empleo- ha suposat, des del punt de vista estadístic, una variació en la manera de calcular l'atur registrat que s'havia vingut realitzant. Aquest canvi ha de suposar una millora en la forma de mesurar l'atur registrat, que havia estat reclamat pels estudiosos del mercat laboral i per la Comissió Europea. Aquesta variació en el càlcul és deguda a tres causes principals:

- 1) L'actualització i comprovació de les claus utilitzades per a classificar els demandants d'ocupació.

- 2) El creuament amb els fitxers d'afiliació a la Seguretat Social ha permès aflorar demandants d'ocupació no aturats que, en realitat, són aturats reals.
- 3) La consideració dels demandants de nacionalitat estrangera com a aturats registrats, sempre que no tinguin alguna causa d'exclusió.

Amb aquesta metodologia, s'ofereix en les dades des del mes de maig de 2005, així com la reconstrucció de les estadístiques des del mes de gener al mes d'abril d'aquest any.

La informació que s'ofereix en aquest apartat deriva de la gestió realitzada, des del 1998, per les Oficines de Treball de la Generalitat -anteriorment per les Oficines de l'INEM- pel que fa a l'atur registrat, magnitud que correspon a les demandes d'ocupació pendents de cobrir l'últim dia de cada mes a les OTG.

La font d'informació és el Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya que obté les dades estadístiques a partir de la informació primària procedent de les Oficines de Treball de la Generalitat (OTG).

Definicions

Atur registrat: Correspon a les demandes d'ocupació pendents de cobrir l'últim dia de cada mes, excloent-hi els treballadors ocupats que volen canviar de feina, els treballadors que no tinguin disponibilitat immediata per treballar o amb una situació que és incompatible, els treballadors que demanin una ocupació d'unes característiques determinades i els treballadors eventuais agraris beneficiaris del subsidi especial d'atur.

Contractació laboral

La informació que s'ofereix en aquest apartat deriva de la gestió realitzada, des del 1998, per les Oficines de Treball de la Generalitat -anteriorment per les Oficines de l'INEM- pel que fa als contractes de treball registrats.

La font d'informació és el Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya que obté les dades estadístiques a partir de la informació primària procedent de les Oficines de Treball de la Generalitat (OTG).

A partir de l'any 2003 s'han rectificat les dades dels contractes de treball. A les dades registrades a les oficines de la ciutat, s'hi han afegit els contractes registrats fora de la ciutat amb lloc de treball a Barcelona, i els registrats a l'oficina virtual provincial per internet.

Definicions

Contractes: És la forma de manifestació de la relació laboral entre l'empresari i el treballador. Els contractes laborals es divideixen en dos grans grups: indefinits i temporals. Així mateix, dins de cada gran grup existeixen diverses modalitats de contractació.

Enquesta trimestral de Cost laboral

Operació estadística contínua, de caràcter conjuntural i periodicitat trimestral. S'obtenen resultats a nivell d'estat i per comunitats autònomes. Comprèn els treballadors associats als comptes de cotització inclosos en el Règim General de la Seguretat Social i en el Règim Especial de la Mineria del carbó. L'enquesta s'estén al conjunt de la indústria, la construcció i els serveis. En resten excloses l'Administració Pública, Defensa i Seguretat Social Obligatòria; el servei domèstic i els organismes extraterritorials.

Definicions

Cost total: Comprèn el cost salarials més els altres costos.

Cost salarial: Inclou el salari base, complements salarials, pagaments per hores extraordinàries, pagaments extraordinaris i pagaments endarrerits. Tots aquests components es recullen en termes bruts -abans de practicar els pagaments a la Seguretat Social per compte del treballador-.

Altres costos: Inclouen les Percepcions no salarials -prestacions socials directes, pagaments compensatoris- i les Cotitzacions Obligatòries a la Seguretat Social.

Percepcions econòmiques

Formen part de la estadística presentada a Mercado de Trabajo y Pensiones en Las Fuentes Tributarias elaborada per la Agencia Tributaria. Es tracta d'una investigació de caràcter censal que es basa en les declaracions anuals del Model 190, amb la que es pretén oferir les xifres disponibles en les fonts tributàries per a l'estudi dels assalariats, els desocupats i els pensionistes a través de taules estadístiques en les que tant els perceptors com les percepcions rebudes es classifiquen per àmbit territorial, sexe, edat, etc. Les dades es faciliten per la província de Barcelona i es comparen amb d'altres àmbits territorials.

Relacions laborals

En aquest apartat es registren les dades relatives a les conciliacions, el acord dels convenis col·lectius, els accidenta i malalties laborals, i les vagues realitzades, a la província de Barcelona.

Definicions

Conciliació: Intent obligatori d'avenença a causa d'un conflicte d'interessos entre els treballadors i les empreses, amb participació de l'Administració pública, per tal d'evitar una demanda davant els jutjats socials. Les conciliacions poden ser col·lectives -quan afecten al conjunt dels treballadors -, o individuals -quan es produeixen per reclamació individual -.

Acord col·lectiu: Qualsevol forma legal de negociació de les condicions laborals entre la part empresarial i els representants dels treballadors, recollida en un text signat per les parts negociadores.

Vaga: Suspensió de jornades laborals, parcials o completes, per part dels treballadors participants.

Centres de treball convocats: Nombre de centres de treball on els treballadors han estat convocats a la vaga.

Centres de treball implicats: Nombre de centres de treball que, amb més o menys durada, han participat en la vaga.

Plantilla convocada: Nombre de treballadors que passarien a la situació de vaga si la convocatòria tingués una acceptació total.

Plantilla implicada: És la corresponents a la dels centres implicats.

Protecció social

En aquest apartat es presenten les dades relatives a les prestacions d'atur així com a les de les pensions, tant de les contributives com de les no contributives.

Pel que fa a les prestacions d'atur, es tracta del nombre de prestacions que protegeixen la situació per atur en els nivells contributiu, assistencial, i a la renda activa d'inserció. La informació procedeix del SEPE i ha estat publicada a l'Anuario de Estadísticas Laborales pel Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Quant a les pensions contributives, es tracta del nombre i de l'import de les prestacions periòdiques vitalícies o de durada indeterminada, per incapacitat permanent, jubilació, viduïtat, etc. La informació procedeix de l'INSS i ha estat publicada a l'Anuario de Estadísticas Laborales del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social. Les dades de Barcelona són una estimació a partir de la Mostra contínua de vides laborals de l'INSS. Es tracta d'un fitxer de microdades individuals però anònims extrets de registres administratius elaborat pel Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Respecte a les pensions no contributives, es tracta del nombre i de l'import de les prestacions de caràcter assistencial no contributiu, per invalidesa i jubilació; per malaltia i vellesa de l'extingit Fons d'Assistència Social (FAS), i prestacions derivades de la Llei d'Integració Social dels Minusvàlids (LISMI). La informació del nombre de beneficiaris procedeix de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (ICASS) i publicada per l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT). La informació sobre l'import de les pensions no contributives procedeixen de l'IMSERSO i de la Direcció General d'Ordenació de la Seguretat Social, i publicada per l'Anuario de Estadísticas Laborales del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Definicions

Subsidi d'atur: Bàsicament, pels treballadors que han esgotat la prestació contributiva, o per no haver cobert el període mínim de cotització per accedir a una prestació contributiva.

Renda activa d'inserció: Pels treballadors aturats de llarga durada, majors de 45 anys, que han extingit la prestació per atur de tipus contributiu i/o el subsidi d'atur de nivell assistencial i que no disposi de rendes.

Taxa de cobertura bruta: És la relació entre els beneficiaris de prestacions econòmiques (exclosos els d'atur parcial i els de subsidi de treballadors eventuais agraris) i l'atur registrat.

Taxa de cobertura neta: És la relació entre els beneficiaris de prestacions econòmiques (exclosos els d'atur parcial, els de subsidi de treballadors eventuais agraris i els agrícoles fixos) i l'atur registrat a la indústria, construcció i serveis.

Pensió contributiva: Prestació econòmica del Sistema de la Seguretat Social, proporcional a les cotitzacions per salari dels treballadors i amb efectes diferents.

Incapacitat permanent: Pensió percebuda pel treballador que presenta reduccions anatòmiques o funcionals greus, que disminueixen o anul·len la seva capacitat laboral.

Jubilació: Pensió vitalícia concedida als treballadors quan, arribats a l'edat establerta, deixin de treballar.

Pensió no contributiva: Prestació periòdica vitalícia o de durada indeterminada, per a aquelles persones que no han cotitzat mai o el temps suficient per obtenir prestacions de tipus contributiu per la realització d'activitats professionals. Les classes d'aquestes pensions són Invalidesa i Jubilació.

Pensió assistencial: Són ajudes econòmiques individualitzades de caràcter periòdic adreçades a ancians i a malalts o invàlids incapacitats per treballar.

LISMI: Prestacions de la Llei d'integració social dels minusvàlids. Comprèn assistència sanitària i prestació farmacèutica; rehabilitació mèdico-funcional; subsidi de garantia d'ingressos mínims, subsidi per ajuda de tercera persona, etc.

Perfil dels treballadors afiliats a la Seguretat Social a Barcelona

Les dades d'aquest apartat són una estimació a partir de la Mostra contínua de vides laborals. Es tracta d'un fitxer de microdades individuals però anònims extrets de registres administratius – Seguretat Social, AEAT i Padró continu de població de l'INE -. El fitxer ha estat elaborat pel Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Les dades estan referides a més d'un milió de persones i són una mostra representativa de totes les persones que van tenir una relació amb la seguretat social en un determinat any. La mostra de cada any està formada per quatre de cada cent persones que formen part de la situació de referència.

Aquest apartat té per objectiu ser una aproximació al perfil sociodemogràfic – sexe, edat, nacionalitat, sector d'activitat, règim d'afiliació – dels afiliats a la seguretat social a Barcelona. Permet distingir entre els que tenen el lloc de treball a la ciutat i el que hi tenen la seva residència. Així mateix, permet analitzar la mobilitat d'aquests afiliats entre lloc de treball - lloc de residència per àmbits territorials i principals municipis d'origen- destinació.

Enquesta de Qualitat de Vida en el Treball

Aquesta enquesta, és una operació estadística de caràcter anual que realitza el Ministeri de Treball i Immigració per al conjunt del territori espanyol.

El principal objectiu de l'enquesta és obtenir informació relacionada amb la qualitat de vida de la població ocupada - benestar i satisfacció -, les condicions físiques i emocionals de treball i les relacions laborals. L'univers objecte d'estudi és la població ocupada de 16 anys o més resident en habitatges familiars.

Per al conjunt d'Espanya, la grandària de la mostra és d'unes 9.100 entrevistes. Per a Catalunya, d'unes 2.200 entrevistes. A partir de l'edició del 2006, la grandària de la mostra de Catalunya va

augmentar, fruit del conveni de col·laboració del Departament d'Empresa i Ocupació i de l'Institut d'Estadística de Catalunya amb el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Les dades per la ciutat de Barcelona han estat elaborades per una explotació estadística realitzada per l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).